

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

20.11.2024

Ferit ŞENYAŞAR

Şanlıurfa Milletvekili

Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde idarenin Türkçe dışında konuşmaya dilekçe şartı getirdiğini ve "Belirttiğiniz dil dışında bir dil konuşamayacaksınız. Eğer konuşmada bir kelime bile Türkçe geçerse konuşmanız kesilecektir" uyarısında bulunduğu iddia edilmiştir. Söz konusu iddianın beraberinde getirdiği hak ihlaline karşı 37 tutsak, hak ihlallerine karşı 19 Eylül-3 Ekim tarihlerinde ses çıkarma (kapıya vurma-slogan atma) eylemleri gerçekleştirmiştir. Cezaevi idaresi, bu eylemleri gerekçe göstererek tutsaklar hakkında disiplin cezaları vermiştir. Cezaevi idaresi, 32 tutsağa her bir eylem için ayrı ayrı görüş yasakları, 5 tutsağa ise 30 günlük hücre cezası vermiştir. Ayrıca hastane sevkleri sırasında tutsaklara ağız içi arama dayatıldığı, SEGBİS ile mahkemelere katılmaları yönünde idarenin baskı uygulandığı ve bu durumla savunma hakkının engellendiği diğer iddialar arasındadır. Tutsaklar, cezaevi idaresinin kendilerine "Bilinmeyen bir dilde konuşmak için ya sizin ya da konuştuğunuz kişinin Türkçe bilmemesi gerekiyor" dediği aktarılmıştır.

Cezaevi idaresi bu dilekçenin içerisinde Türkçe bilmeyen kişinin kimlik numarası dahil bütün kişisel bilgilerinin yer alması gerektiğini belirtmiş. Mahpuslara 'Eğer bu dilekçeyi verirseniz konuşmalarınız dinlenecek, saldırgan veya aykırı bir şey söylerseniz tespit edilecek' denilmiş. Sonrasında da 'Bu dilekçeyi verdiğiniz ve belirttiğiniz dilin dışında başka bir dil konuşamayacaksınız. Eğer konuşma esnasında bir kelime bile Türkçe geçerse konuşmanız kesilecektir' diye ikaz yapılmış. Yani bir mahpus Türkçe biliyorsa başka bir dilde konuşması yasaktır. Bir mahpus cezaevi müdürüne 'Eğer annem ile telefonda konuşurken yeğenim arkadan Türkçe konuşursa da mı konuşmamız kesilecek' diye sormuş, Cezaevi müdürü, 'Evet, ne olursa olsun Türkçe konuştuğunuz anlaşılırsa telefonlarınız kesilecek' diye cevap vermiştir.

Bu bağlamda;

1. Kürtçe konuşmak yasak mıdır?
2. Yasaklanan diller bakanlığınızca mı, cezaevi yönetimi tarafından mı belirlenmektedir?
Konuya dair bir talimatınız var mıdır?
3. Yasak olarak nitelendirilen kaç dil bulunmaktadır? Bu diller hangi dillerdir?
Yasaklanma gerekçeleri nedir?
4. Konuya dair bakanlığınızca başlatılmış bir soruşturma bulunmakta mıdır?
5. Ağız içi arama ve kişilerin mahkemeye SEGBİS ile katılmasını dayatmasının hukuki bir karşılığı var mıdır? Bu yöntemleri dayatan ve uygulayan personele ilişkin bir soruşturmanız bulunmakta mıdır?
6. Söz konusu olayda cezaevinde ki insanların konuşacağı dile karar verecek olan yetkili karar mercii kim veya kimlerdir?